

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА З ОСНОВАМИ ПРАКТИКУМУ З
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма “Соціальна робота”

Спеціальність І 10 - Соціальна робота та консультування

Галузь знань І – Охорона здоров’я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна педагогіка з основами практикуму з соціальної роботи
Викладач	Комар Ірина Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактний телефон викладача	+380975276171
E-mail викладача	iryna.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Соціальна педагогіка з основами практикуму з соціальної роботи» є важливою складовою підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Вона спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для ефективної діяльності в сфері соціальної роботи. Основні аспекти курсу - ознайомлення з теоретичними засадами соціальної педагогіки та її місцем у сучасному суспільстві, вивчення методів і технологій соціальної роботи з різними групами клієнтів, розвиток навичок діагностики, консультування, організації профілактичної та корекційної роботи, поглиблення розуміння етичних стандартів і принципів професійної діяльності соціального педагога, проведення практичних завдань для формування комунікативних та організаційних здібностей. Курс передбачає використання інтерактивних методів: рольові ігри, аналіз кейсів, групові дискусії, моделювання ситуацій та практичні завдання в реальних умовах. Практичний аспект - студенти беруть участь у практикумах, що включають роботу в соціальних установах, проведення тренінгів, консультувань, а також аналіз реальних соціальних кейсів. Ця дисципліна сприяє розвитку компетенцій, необхідних для побудови професійної кар'єри у сфері соціальної роботи.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Розкрити теоретичні основи соціальної педагогіки як науки та обґрунтувати зміст провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп. Формування знань у студентів

щодо: ролі і місця соціальної педагогіки в системі наук про суспільство; принципів та методів соціально-педагогічної діяльності; багатофункціональності характеру соціально-педагогічної теорії і практики; змісту і організації соціального виховання; основ соціально-педагогічної діяльності у сучасних умовах. Очікувані результати навчання: уміння аналізувати та вирішувати соціальні проблеми різного рівня, навички використання сучасних методів роботи з індивідами, сім'ями та громадами, здатність до критичного мислення та інноваційного підходу у сфері соціальної педагогіки, ефективна робота в команді та професійна комунікація.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна:	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
Спеціальні компетентності (СК)	СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного). СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм. СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. СК-22. Здатність оперативно вирішувати нестандартні (кризові) ситуації і вживати заходи адекватні ситуації в межах своїх повноважень.
Програмні результати навчання (РН)	РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми. РН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні

	яких потрібна соціальна допомога. РН 24. Організовувати та здійснювати, спрямовані на розвиток батьківського потенціалу навчання батьків розуміти потреби дітей та добирати способи задоволення потреб дітей відповідно до їх віку та індивідуальних особливостей, методи ненасильницького дисциплінованого впливу на дітей з метою запобігання вилучення дітей із сім'ї в межах повноважень. РН 26. Організовувати роботу по залученню в соціальну роботу інститутів громадського суспільства, волонтерів та інших зацікавлених осіб, а також здійснювати, популяризувати, організовувати волонтерську діяльність в межах громади, регіону.
--	---

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 180 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття	44
самостійна робота	106

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	231 Соціальна робота	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Роль і місце соціальної педагогіки у системі наук про суспільство.	2	2	6
Тема 2. Сутність і функції діяльності соціального педагога. Професійний портрет соціального педагога.		4	6
Тема 3. Принципи і методи СПД	2	2	4
Тема 4. Соціалізація особистості. Етапи соціалізації. Неприятливі умови соціалізації як соціально-педагогічна проблема.	2	2	6
Тема 5. Особистість дитини. Розвиток дитини в соціумі. Поняття “норма” і “відхилення від норми” в соціальній педагогіці.	2	4	6
Тема 6. Сучасна сім'я та її соціальний захист. Типологія та функції сім'ї.	2	4	6

Тема 7. Соціально-педагогічна діяльність з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах.	2	2	6
Тема 8. Робота соціального педагога з сім'ями учасників війни.	2	2	6
Тема 9. Форми та методи соціально-педагогічної роботи з сім'ями трудових мігрантів.		2	6
Тема 10. Соціально-педагогічна діяльність в загальноосвітніх закладах.	2	2	6
Тема 11. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації.	2	4	8
Тема 12. Молодь як особлива соціально-демографічна група. Соціально-педагогічна робота з молоддю.		2	6
Тема 13. Поняття обдарованості. Робота соціального педагога з обдарованими дітьми.	2	2	4
Тема 14. Соціально-педагогічна діяльність з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими опіки батьків	2	2	6
Тема 15. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.	2	2	6
Тема 16. Особливості діяльності соціального педагога в пенітенціарних закладах.	2	2	6
Тема 17. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку як соціально-педагогічна система.	2	2	6
Тема 18. Типи управлінської діяльності в соціальній педагогіці. Принципи і методи управління в соціальній педагогіці.	2	2	6

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до вимірювання знань, умінь і навичок студентів. Вона включає в себе різні компоненти оцінювання, які дозволяють визначити рівень засвоєння матеріалу і сформованість компетенцій. Система складається з таких елементів: Поточне оцінювання – 1) модульні завдання (перевірка знань на окремих етапах вивчення курсу); 2) практичні завдання (оцінювання виконання практичних та семінарських робіт); 3) домашні завдання (контроль за самостійною підготовкою студента); 4) тестування: оперативна перевірка теоретичних знань. Рейтингове оцінювання – студенти накопичують бали протягом семестру за виконання різних завдань. Кінцева оцінка розраховується на основі підсумку цих балів.
---	---

Вимоги до письмових робіт	Критерії оцінювання: якість виконання завдань, своєчасність здачі роботи, глибина розуміння матеріалу. Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань.
Семінарські заняття	Критерії оцінювання: якість виконання завдань, своєчасність здачі роботи, глибина розуміння матеріалу, креативність або вміння застосувати знання на практиці.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання не менше 50 % завдань курсу
Підсумковий контроль	Екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: -Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника -Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника -Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника -Положення про запобігання академічному плагіату у Карпатського національного університету імені Василя Стефаника -Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника -Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/
Відвідування (пропуски) занять	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

	Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Карпатського національного університету імені Василя Стефаника - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/

8. Рекомендована література

1. Архипова, С. П., Майборода Г. Я., Тютюнник О. В. Методи та технології роботи соціального педагога : навч. посіб. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Київ : Слово, 2011. 496 с.
2. Багрій В.Н. Критерії та рівні сформованості професійних умінь майбутніх соціальних педагогів. URL: file:///D:/Documents/Downloads/Znpkhist_2012_6_4.pdf
3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посібник / О. Київ, 2009. 208 с.
4. Войтова Л. Соціально-педагогічна робота з сім'єю : методичний посібник. Київ, 2012. С. 22–28.
5. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків : навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» у двох частинах. Ч. II. Практична частина. 2-ге вид., перероб і доповн. Київ, 2016. 193 с.
6. Власов П. О. Насильство в сім'ї та соціальна робота з сім'ями в яких чиниться насильство : інформаційно-практичний посібник. Дніпропетровськ, 2004. 72 с.
7. Власова О. І. Педагогічна психологія : навчальний посібник. Київ : Либідь, 2005. 400 с.
8. Вступ до спеціальності «соціальна педагогіка»: навчальний посібник / автори-укладачі Л. І. Міщик, О. П. Демченко; за заг. ред. Л. І. Міщик. Глухів, 2013. 250 с.
9. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с.
10. Жигайло Н. І. Соціальна педагогіка : навч. посіб. Львів : Новий світ, 2017. 256 с.
11. Запобігання насильству в сім'ї у діяльності фахівців соціальної сфери: навчально-методичний посібник / авт. кол.: Бондаровська В. М., Булах Л. В., Журавель Т. В. та ін. / за заг. ред. Бондаровська В. М., Бордіян Я. І., Журавель Т. В., Пилипас Ю. В. Київ : ТОВ Видавничий дім «КАЛИТА», 2014. 282 с.
12. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник; за заг. редакцією Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О. В. / кол. авторів: Байда Л. Ю., Красюкова-Еннс О. В., Буров С. Ю., Азін В. О., Грибальський Я. В., Найда Ю. М. К., 2012. 216 с.

- 13.Капська А. Й. Соціальна педагогіка : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2012. 487 с.
- 14.Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 231 с.
- 15.Козирев М. П. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с
- 16.Міщик Л. І. Соціальна педагогіка : досвід та перспективи. Запоріжжя, 2009. 248 с.
- 17.Моїсеєнко К. Професійна діяльність соціального педагога : метод. посіб. Київ : Шк. світ, 2009. 120 с.
- 18.Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 336 с.
- 19.Соціально-педагогічна діяльність в умовах трансформації суспільства: теоретичні та прикладні проблеми : монографія / С. П. Архипова, Т. М. Десятов, І. І. Курляк та ін.; за заг. ред. С. П. Архипової. Черкаси : ПП Гордієнко, 2014. 234 с.
- 20.Чубук Р. В. Соціальна педагогіка. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 348 с.

Викладач _____ **Ірина КОМАР**, доцент
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи